

Tækkeordbogen 2003

Betegnelser for rør og halm i bundter med en omkreds på 60 cm. I dag er et bundt altid 60 cm (19 – 20 cm i diameter) i omkreds målt ved rodende. Leveres i dag i en **rulle**. Omkring 1900 var et bundt tækkerør (målt ved nederste bånd som sidder ca. 10 – 15 cm oppe fra rodende) ca. 24" i Jylland og 18" – 20" på Sjælland. (1" = 2,5 cm.). se også **Langhalm**

1 bundt
Bundt
Knippe
Kerre
Neg
Dukke
Dok rør
Tagneg

Når taget er **tækket op**, bruger man klapperen til at banke tagfladen med efterhånden som bommen sænkes, for at få en jævn tagflade. Tagskægget bliver også banket for sidste finish. **Halmtag** blev oftest skåret til sidst med **tækkekniv** og **tagskæg** klippet til.

Afpudsning
Nedpudsning
Opbankning

Når det gamle tag pilles af.

Afrivning
Nedrivning
Brække ned
Brække af
Gammelt tag af
Rive af

Betegnelsen for en balle halm eller **lyng**, En balle kan være **højtrykspresset** eller **lavtrykspresset**.

Balle

Rørene/halmen lægges ud i lag, et for hver **lægte** der skal bindes på. Disse lag kaldes bind. Det første lag (se også **tagskæg**) kaldes 1'ste bind, andet lag 2'en bind, osv. Det sidste lag kaldes, Rodbind, Stormbind, Stødbind eller sidstebind. Se også **stormkæp**.

Bind

Det man bruger til at sy **tækkematerialet** fast med (**syet tag**) eller binde **kæp** fast med (**bundet tag**).

Bindetråd
Tjæregarn
Tråd
Tækkegarn
Tækkeetråd
Kokosgarn
Kobbertråd
Galvaniseret
jerntråd
Rustfri ståltråd

Gammelt udtryk for den enkelte binding ved **bundet tag**.

Bindslerne

Tage hvor man har brugt at blandingstække dvs. der i hvert **bind** er brugt forskelligt **tække-materiale**. Ikke anvendt siden ca. 1940.

Blandingstage

De træbomme som bruges på taget til at stå på mens man tækker. For mere udførlig beskrivelse se AHR s. 17. I dag bruges kun bom/tækkebom ophængt i et **stropreb** eller **bomholder**.

Bom

Rullebom
Ladtræ
Tækkebom
Tækkelad
Stikbom
Løbelad

Et stykke jern formet som 2 halvbuer der stikkes igennem taget og går i spænd mellem 2 lægter, således at der stikker et lille halvbue ud ved tagets overflade hvori man kan lægge sin bom. Bommen kan så flyttes med op og ned i forhold til tækningen.

Bomholder

3-taller
Bomkrog

Tyndt lag af rør/halm der lægges med **rodenden** under toppen på et fastgjort **bind**, for at forhindre toppene fra det næste **bind** i at stikke ind imellem **lægter**. Før 1900 har også sjældent været anvendt **soj**.

Brolag

Strølag,
Strøning, at
Strø, strøet
Bro, brolag,
Broning, at bro,
Broet
Tagfyld
Bryn, bron
Underbryn
Strøhalm
Bærelag
Revlingen,
At revle

Når **tækkematerialet** er fastgjort med en **kæp** til **lægter** og hver enkelt **bindetråd** er låst med knude.

Bundet tag

Sammenrullet tot halm ca. 15 cm. i diameter og 25 – 30 cm. lang, som anbringes øverst på **rygning** før **rygtræer** lægges ovenpå. Dullen har to funktioner, den giver mere halm på toppen og den løfter rygtræet så at det nederste af rygtræet presser forneden på rygningen

Duller

Det bræt der bliver anbragt oven på **vindskeder** i træ. (se også **vandbræt**)

Dækbræt

Siderne på en **pultkvist**.

Flunker

Bredbladet græsart der har været brugt som **tækkemateriale**, både til hele tage og **blandingstage**.
Har også sjældent været brugt til **simer**.
Bruges ikke mere.

Flæg

En kvist der står i plan med facaden og nærmest danner en "gavl". Til stråtag altid med **sadeltag**.

Frontispice

Frontspids
Frontkvist
Gavlkvist

Rygning med halm, ståltrådsnet og **rygtræer**
Den har under rygtræerne - men oven på ståltrådsnettet - en halmudstoppet "pølle" i ståltrådsnet, der løber i hele rygningens længde.

Gillelejerygning

Overgangen fra en valm til tagfladen.

Grat

Kant
Valmhjørne
Udvendigt
hjørne

Tag lavet med **langhalm**.

Halmtag

Når taget er skåret skråt fra **tagryg** ud til gavltrekant. Hvis tagflade skråner ned til - ca. øverste tredjedel af gavltrekant er det en kvartvalm, - halvdelen af gavltrekant, en halvvalm, - der ingen gavltrekant er, en helvalm.

Halvvalm

Afvalmet gavl
Kvartvalm
Valm gavl
Kasketvalm
Skrågavl
Overgavlen
Skakgavl
Krebbelgavl
Halvgavl
Gavl med knæk
Afbrækket gavl

Helvalm

Fuldvalmet gavl
Valm
Halvskrågavl
Helgavl
Skrågavl
Heltækket gavl
Lang gavl

Ca. halv meter høj græsart der gror i klitter. Blev før 1900 brugt til at stryge **simer**. (AHR. side 14)

Hjælme
Hælme

Er en hårdt sammenpresset, meget firkantet **balle**.

Højtrykspresset

Tætning ved samlinger af bygningsdele. Som regel rundt om skorstene, **tagvinduer**, udluftninger eller op langs gavl hvor en tækket tagflade støder ind til. Kan laves i bly, zink, kobber, tagpap eller brædder (se også **vandbræt**).

Inddækning

Rektangulært bræt med huller eller riller med håndtag. Bruges til at slå **tækkematerialet** op på plads med.

Klapper kort
Skovl
Tækkeskovl
Brag
Brager
Klapbræt
Skovl
Klapper
Banker
Klaptræ
Tækkebræt
Bankebræt
Klap
Kort tækkeskovl
Klapskovl
Håndklapper
Lille skovl
Tækkebrag
Tagbrag
Bræg
Tækkevræg
Tagklapper
Tækkeske
Tækkespån
Tagfjæl

Rektangulært bræt med huller eller riller med langt håndtag for tohåndsbetjening. Bruges til at slå **tækkematerialet** op på plads med.

Klapper lang
Tækkeskovl
Brager
Storklapper
Bulebanker
Rundklapper
Skovl
Langt
bankebræt
Klap
Lang
Tækkeskovl
Stordunker
Stor skovl

Brædder på langs der er samlet med et lille overlæg på hinanden. Bruges ved vandbræt .	Klink
Om kløvede rygtræer .	Kløvet
Et stykke fladjern formet som en halvbue, spidset i begge ender og med et hul på midten eller i enden for at kunne trække bindetråd med rundt om lægter . Vidjekrumnålen er kendt fra gammel tid i Østdanmark	Krumnål Nål Krumnål Rundnål
Om lidt aflange buede kviste (tysk stil)	Kviste Øjenbryn Flagermuskvist
Firkantede eller halvrunde kviste.	Spryde Lysning Karnap Svåle Svolle
Står oprejst på mur/rem med tagskæg løbende over.	Tagskægskvist
Som tagskægskvist, men med luger i.	Høgab Kvist gab
Rundbuet kvist	Ark Svaler Tagvinne
<i>En kvist med rygning</i>	Skarprygget- kvist
Udtryk for Kvist over dør. Kan også nogle gange være brugt om kvist i tag Rundbuet vindue over dør Gaf af tysk = åbning	Arngaf Attengaf Arkengaf Gaf Krumbuet Gab Ardengaf

Buet (halvrund, rundbuet) eller firkantet ramme-konstruktion hvori der kan være vindue eller døre og med selvstændigt tag. Sættes opretstående på mur eller tagflade. På tre sider af rammen – ikke den nederste – er monteret en formskåret plade eller brædder for at hæve rammens forkant op over **lægteplanet** på kvisten, mindst 2 cm for at få **opspænding**. Denne plade eller brædder kaldes et spejl. Spejl er også i nogle egne udtryk for **Tagskæg**.

<p>Fladjern ca. 300 x 40 x 4 mm med afrundet buet i den ene ende og afrundede sider. Bruges til at trække ned igennem tækkematerialet for at få samme retning på de enkelte strå og evt. fjerne fremmede elementer.</p>	Kæmmer
<p>Det stangmateriale der bruges til at lægge oven på tækkematerialet og bindes ind til lægter ved bundet tag. Kan være galvaniseret jernstang, hasselkæp, pilekæp eller andet egnet.</p>	Kæp
<p>Det værktøj man bruger at klippe kæp med.</p>	Kæpsaks
<p>Rug- hvede- byg- havrehalm i bundter til brug for tækning. Halm handledes før ca. 1920 i kg. (sikkert pga. foderværdien dengang) og tre neg bundet sammen var en langhalmsskærv med en vægt på ca 10 kg. Se også 1 bundt. Langhalm er nogle gange omtalt som tagfoder da man i dårlige tider kunne tage det ned og bruge som foder til dyrene. Også brugt som rygningsmaterialer.</p>	Langhalm Tagfoder Strå
<p>Om en meget løst sammenpresset balle.</p>	Lavtrykspresset
<p>Udbygning på husvæg hvor taget er en forlængelse af hustaget, nogle gange med lavere taghældning. Udtrykket udskud bruges især på Lolland om de udbygninger på gavlen hvor taget er trukket ud over.</p>	Lude Lydde Udskud
<p>Lyngfamilien, Ericaceæ. Det er arten hedelyng der bruges til rygning. Lyngen bliver ikke vandtæt sådan som rygningshalm eller tørv.</p>	Lyng
<p>Den flade som overside af lægter udgør.</p>	Lægteplanet
<p>Den lægte hvor det første bind fastgøres på.</p>	Lægter 1ste bind's lægte
<p>Den lægte hvor det andet bind fastgøres på.</p>	2'en bind's lægte Osv.
<p>Den tredje lægte fra kiplægte, som skal sidde i fast afstand herfra, af hensyn til tagets afslutning og placering af stormkæp som skal dækkes af rygning.</p>	3'de lægten Stormlægte Stødlægte Rodlægte

Fortsætter

Den lægte øverst på hver tagside, sat helt i kip, som skal bære rygning og hvorover nedbukning foregår.	<i>Fortsat</i> Rygningslægte Kiplægte Øverste lægte
Den tagskæg hviler på, som regel ved udhæng med skalke .	Tagskægslægten
Den første lægte nedefra på tagflade.	Nederste lægte
De træstykker der lægger horisontalt oven på spær , hvorpå tækkematerialet fastgøres.	
Lang slæde (sparkepult) med knivblad foran og sidestøtter så rør ikke falder ud, til at høste rør på isen med om vinteren.	Løber
Nærmest et rør i halvbue der er lukket i en spids i enderne og på halvbuens overside er røret åbent næsten ned til spidserne. I hver ende af den "buede halvskål" er sat en krog, der peger mod spidsen og heri kan så opvikles bindetråd til brug for syet tag . Udtrykket magasinnål anvendes også om retnål . Magasinkrumnålen er opfundet omkring år 1900.	Magasinkrumnål Pedalnål Magasinnål Magasinkrumnål
Græsart der vokser i klitterne. Har før ca. 1900 været brugt som tækkemateriale til blandingstage og til at lave simer med.	Marehalm
Øverste del af en bygningsmur.	Murkrone
Plade med pinde op og tov i til at trække møntørv op ad stige med til en tørvemønning .	Mønfjæl
De tørveplader der bruges til tørvemønning . Der bruges ridsejern og tørvespade før man kan trille tørven af (tørvetriller!) Møntørv transporteres op på rygning med en mønfjæl .	Møntørv
Når der er tækket op og det tækkemateriale der stikker op over tagryg bukkes og fastgøres på den anden tagside. Gør taget vandtæt indtil rygningen overtager funktionen.	Nedbukning Bukke top ned Ombukning

Betegnelser for et tag hvor **bindetråd**, **kæp** eller **lægter** er synlige.

Gamle udtryk:

Man trængte "grovhaardt te' aa faa taadt"

Man talte hånligt om en mand på hvis tag "sidebenene kunne ses". Det var når lægterne kunne ses.

Nedslidt tag

Nedslidt
Udtjent
Modent til
udskiftning
Fært
Slidt tag
Udlevet
Slidlaget er væk
Opslidt
Barslidt
Simbare
Tagfalden

Det galvaniserede ståltrådsnet eller nylonnet der bruges på en **rygning**.

Net

Person der ikke tækker, men sørger for at tækkemanden har de rigtige materialer på taget, sætter **bom** op, o.lign.

Oppasser

Udtryk for den niveauforskel der er fra overfladen af **lægteplanet** til **murkrone**, **stern**, tagskægslægte eller spejl på **kvist**. Gør at tækkerørene ligger i spænd og forhindrer udskridning.

Opspænding

Indbind

Tækkemand der laver **syet tag**.

Pedaltækker

Udtryk om et **syet tag**.

Pedaltækning

Pedaltag

En kvist med ensidig taghældning i samme retning som husets og **flunker** er ikke med strå. Hvis den starter i tagrygningen kaldes det en taskekvist. Sjældent anvendt på stråtag. Betegnelser heller ikke anvendt af tækkemænd.

Pultkvist

Bøjlet spidset rør til at stikke gennem rørene og rundt om lægter for nemmere at få **stropreb** monteret om **lægter**. Kan også være som **krumnål** med stort øje i den ene ende.

Rebsnapper

Ca. 35 cm. lang 5 cm bredt, tyndt stykke jern eller træ spidset i den ene ende og med øje i den anden hvor igennem der kunne stikkes **simer** eller **bindetråd**. Brugt på **syet tag** og **bundet tag**. Er omkring år 1900 blevet udstyret med en større udskæring i den spidse ende med en stap stående op i hullet og et bredt hak i bunden. Dette gjorde at man kunne vikle **bindetråd** op på nålen og stadigvæk få den igennem taget. Herefter også benævnt magasinnål og nu mest benyttet til **syet tag**, da man til **bundet tag** nu mest brugte **krumnål**.

Retnål

Tækkenål
Magasinnål
Nål
Langnål
Pedalnål
Gumminål
Fladnål
Spidsnål
Ligenål
Trådnål
Synål
Jydenål

Den ende hvor tækkematerialet er skåret. Tættest på roden.	Rodenden
En rulle rør. 40 – 100 bundter tækkerør lagt med toppen mod hinanden i en vugge , så det giver en samlet bredde på ca 2,30 m. og samlet med 4 bånd i jern eller plast. Rørene er blevet balloteret eller rullet. Metode anvendt fra ca. 1980 for nemmere transport af større mængder rør.	Rulle
Betegnelse for det materiale man lægger øverst på tagryg for at beskytte de sidste bind og stormkæp på hver tagside mod vind, sol og vand.	Rygning Mønning Netmønning Møneri At rygne
Anvendt er havre-, rug-, hvede-, byghalm, frøgræs og tang . Disse falder på kort tid sammen og bliver vandtæt modsat lyng som også bruges. Tørv er også brugt.	Rygningsmaterialer
Betegnelse for de to sammensatte egetræsstykker der lægger over tagryg for at holde på rygningsmaterialet. Et rygtræ kan være kløvet eller savet.	Rygtræer Ryttere Kragetræer Knægte Rytterknægte Rygningstræer Vårtræer Krager Aaretræer Poldtræer Overtræer
Ovenlysvindue placeret i tagryg .	Rytterlys
Et tag som er tækket med tækkerør .	Rørtag
Hustag hvis flader skråner lige meget og mødes i tagryg .	Sadeltag
Udtryk brugt om simer. Man kunne stryge simer op til 10 m længde. Simer er oftest treflattede og brugt til syet tag . Når man brugte simer til bundet tag blev disse som regel kaldt halmbånd eller dokker. Der var tre slags halmbånd. Et flettet af tre strenge, et af to strenge og et hvor man tog en våd visk langhalm og vred til en 1½ cm. tyk lok. (AHR. s. 28-29)	Simer Teger Tækkereb Halmbånd Dokker

Et ca. 60 – 90 cm langt kileformet træstykke der anbringes oven på spær og rager ud fra muren. Herpå lægger tagskægslægte og evt. 1'ste bind's lægte, 2'en bind's lægte. Dette giver et større udhæng til beskyttelse af murværk. Vinklen mellem spær overside og skalk overside benævnes skalkesvaj. Opskalkning kan også anvendes ved **stern** og **murkrone** og er her en skjult skalk.

Skalke
Skalke
Endespær
Spærender
Skalkekiler
Kiler

Skeen er en lang stang med tværstillet håndtag og et øje i den anden ende. Brugt i enkelte steder i Sønderjylland til **syet tag**. Teknikken stammer fra Tyskland og Holland. Når tækkemanden stak skeen igennem taget sad der på indersiden en **udstikker** som satte en **sime** igennem øjet og tækkemanden trak så simen ud og ind igen et nyt sted. Tækkemanden bestemte således hvor simen skulle komme ud og gå ind i taget. Nålen er et langt tyndt tragtformet rør med håndtag i den ene ende. Gennem tragten kan sættes en **bindetråd** – altid jerptråd – der stikker lidt ud gennem hullet i enden af tragten. Tækkemanden stikker så skeen ind igennem taget over lægten og nål igennem under lægten, således at bindetråden stikker igennem skeens øje og når denne trækkes ud igen vil ståltråden bøje omkring øjet på vej gennem **tækkematerialet** og følge med ud. Tråden afklippes herefter i passende længde. Denne metode er kun til **bundet tag**. Meget sjældent anvendt i Danmark.

Ske og nål
Kniv og gaffel
Ske og krog
Bestik
Tyskernål

En skotrende er den vinkel der kommer når man sætter to skrå tagflader sammen så de møder hinanden i en skærende vinkel også kaldet indadgående hjørne. I renden hvor lægterne mødes sættes nogle gange lægtestumper fra lægte til lægte så de danner en trekant, dette kaldes en hønsetrappe, trappe eller stigegang.

Skotrender
Kehl
Krog
Krøj
Kryds
Vinkel
Rende
Tagkrog
Krum
Krumhverr
Ving
æ rænd

Man har før i tiden brugt at lade det gamle tag ligge og lægge nyt udenpå, specielt i år med ringe udbytte af **tækkemateriale** fordi man herved kunne man spare på sit tækkemateriale. Var spredt anvendt indtil ca. 1950 og har siden ca. 1980 ikke været anvendt.

Skraldtækning
Tække uden på
Tække over
Skraldtækning
Skintække
Forpagtertækning
Dæklag
Oversyning
Overtække
Skaltækning
Fusk
Nødløsning
Skeltækning
Lægge uden på
Tække over
Møgværk

Er når man bruger **tækkeskruer** til **bundet tag**. Anvendt siden ca. 1980 og den mest brugte i 2002.

Skruemethoden
Pistoltæk

Skruemaskinen er en batteridrevet boremaskine og bruges ved **skruemetoden**.

Skruemaskine
Pistol

Den del af **tækkematerialet** der ligger over **bindestrå** eller **kæp**. Udgør normalt ca. halvdelen af **tagtykkelse**.

Slidlag

Når man brugte tørv som **brolag**. (AHR side 24)

Soj

De skråtstillede tømmerstykker i en tagkonstruktion som **lægter** hviler på. Bærer tagbeklædningen.

Spær

Afstanden mellem 2 **spær**.

Spærfag
Spænderum
Stigegang

	<p>Stern Sugfjæl Ovs bræt Sternbræt Skægbred gesimsbræt Skråstern Sternkasse</p>
Tagets nederste begrænsning mod muren	Sternlinie
Når det øverste af en mur har en udkrugning , hvorpå tagskæg lægger. Ved en glat mur også kaldet murkrone .	Gesims Sulebræt Skægbræt Ovsbord
<i>gammelt ord når der var pileflet som ovsbord, se AHR side 8.</i>	Taggærde
Sternbræt under valmtagskæg.	Oversporfjæl
Er et bræt, som regel skråtsillet men kan også være vandret eller lodret, monteret langs med husmuren hvorpå tagskæg hviler. Bestemmer hvor stor opspænding der er i taget.	
Et stykke reb på ca 5 m som tækkemanden bruger til at slå rundt om lægter for at kunne hænge sin bom på taget under tækning.	Stropreb Tækketov
Er den kæp der sættes ekstra på det sidste bind for at lave et kort stød .	Stormkæp Rodkæp. Stødkæp.
Oprindelig betegnelse for halm (strå) tage. Bruges i dag om tage der er tækket med langhalm eller tækkerør (rørtag) .	Stråtag
Betegnelse for hvor langt der på de enkelte bind er fra kæp eller bindetråd ned til rodenden .	Stød Stødlængde

Rygning hvor **tækkerør** er syet fast i små håndfulde med **rodenden** op mod hinanden i **tagryg** fra hver tagside.

Syet rygning
 Hollandsk rygning
 Tyske rygninger
 Frisisk rygning
 Holstensrygning
 Holstener (sk)
 Holsteinsk ryg
 Holstein
 Kosterygning
 Lollandsk mønning
 Friser rygning
 Tækket rygning

Når man syer **tækkematerialet** fast med fortløbende **bindestråd** ved hjælp af **retnål** eller **magasinkrumnål**

Syet tag

Overkanten af **tagskæg** hvorfra vandet drypper.

Tagdryppet

Øverste del af tagkonstruktionen hvor spærene mødes.

Tagryg
 Kip
 Kippen

De to første **bind** på taget danner tagskægget. Tagskægsvinklen el. afskæringsvinklen. Benævnes oftest vinkelret på tagflade, skråtstillet eller vandret.

Tagskæg
 Tagskæg
 Ovsen
 Skægget
 Bryn
 Spejl
 Underkant

Tagbraa

under braa
 (1'ste bind)
 og
 over braa
 (2'en bind)

Underbryn
 og
 overbryn (1'ste
 og 2'en bind)

Ogs
 Oks
 Brøndtaget

Den afstand der er fra underkanten af tagskægget til hvad tagskægget hviler på, målt parallelt med taget. Se også udhæng .	Tagskægsudhæng
Hvor tykt der er fra lægter til tagets overflade. Ikke at forveksle med slidlag .	Tagtykkelse
Oprindeligt et støbt jernvindue til stråtag. Formentlig produceret mellem 1920 og 1960. Fås ikke mere. Der kan i stedet bruges Velux vinduer (GVO vinduet).	Tagvindue
Bændeltang som har været brugt som rygningsmateriale og sjældent til hele tage på enkelte Øer.	Tang
Betegnelse for 20 bundter langhalm eller tækkerør .	Trave
Særlig stok til at trykke kæppen ned med, fra Sydfalster.	Trykstok
Kniv som bruges til at tække med og før i tiden også til at skære tage af langhalm med under afpudsning .	Tækkekniv
Langt bræt med 3 pinde ud og krog mod tagsiden til at ligge bom i. Brugt på Midt og vestlolland. Bruges ikke i dag.	Tækkekrage
Oprindeligt aflangt træstykke der spidser på alle sider med hakker på de to brede sider og en tværpind foroven, således at når den stikkes i taget og drejes en halv omgang kan den holde en tækkestang eller kæp og man kan lægge et helt bind ud før fastgørelse.	Tækkekroge Knager Juletræ Gabbier
Lang spidset stang med tværpind et lille stykke fra den spidse ende til at stange rør op med. Bruges ikke mere (AHR s. 25 øverst).	Tækkelanse
Det man har brugt at tække med. Gennem tiderne har været anvendt tækkerør , langhalm mest rugmen også byg- og hvedehalm, samt flæg , lyng og marehalm .	Tække- materialet

Et mandshøjt flerårigt græs med rigt blomstrende, mørkviolet top. Toppen omtales nogle gange som faner. Almindelig i Danmark og udbredt i alle verdensdele. Har krybende udløbere og danner tætte bestande langs søer og vandløb. Tilhører familien: Poaceae og arten Phragmites australis. Benævnes også nogle gange som: vulgaris, communies.

Tækkerør
Tagrør
Rør

Anvendes ved **skruemetoden** - udviklet ca. 1980 - og er skrue omviklet en rustfri ståltråd så der stikker to stykker **bindetråd** ud fra skruehovedet. Når disse skrues i **lægter** stikker de to tråde ud gennem **tækkematerialet** på hver side af en **kæp** og kan nu vikles med en **tækkestrammer**.

Tækkeskruer

Lang stang som ved hjælp af **tækkekroge** kunne holde **tækkematerialet** før fastgørelse. Oprindeligt kun brugt til **syet tag** i nogle egne, men senere udbredt til hele landet. Ikke så ofte anvendt (AHR s. 25).

Tækkestang
Tækkealen

To eller tre vanger med tværvanger imellem og en eller to lange kroge som sættes ind i tagfladen. Bruges som adgangsvej eller til at stå på vanskelige steder på taget. Findes i dag i mange materialer og udformninger.

Tækkestige
Krogstige
Trappe

En ramme med en halvrund plade foroven til at stå på og to kroge til at sætte i taget. Findes i dag i mange materialer og udformninger.

Tækkestol
Skammel
Stol
Krybekrage
Krybekran

Nyt ord brugt om en sækkelukker, der er et hult rør hvori der er en stang en snoet løbegang og en krog forenden. Når de to **bindetråde** lægges i denne krog og der hives i det hule rør vil de sno sig og lave en effektiv lukning. Kun til **bundet tag** og almindeligvis ved **skruemetoden**.

Tækkestrammer

Når det sidste bind ved tagryg er lagt, men afpudsning mangler.

Tækket op

Rygning der er udført med **møntørv**.

Tørvemønning

Hvor noget der ligger over andet rager ud over dette, f.eks. hvor **lægter** går ud over gavlen eller hvor langt **tagskæg** er fra husvæg. Ikke at forveksle med **tagskægsudhæng**.

Udhæng

Bruges om murværk der er lagt ud over det underliggende.
Steder der almindeligvis krages ud er skorstene, **murkrone** eller hvor der tækkes ind til murstensmur.

Udkræning

Den person der sad på bagsiden af taget og stak **retnålen** ud til tækkemanden. Vedkommende skulle ofte også lave **brolag**.

Udstikker

Bagstikker
Opstikker
Skrædder
Syer

De brædder på **klink** der sidder under skorstene og **kviste**

Vandbræt

Dækbrædder se også **Dækbræt**
Regnbræt
Kvistbræt
Skorstensbræt
Inddækning
Regnplade
Skyl(tt)ebræt
Afløbsbrædder
Skægbræt

Pilkviste som **bindetråd** til **kæp** før 1900. Der har også været anvendt **krumnål** hertil før brugen af anden **bindetråd**.

Vidjer

	Vindskeder Sternbrædder
Kun tækkede vindskeder	Spryde Spryn Vindskedebræt
Kun ved tækkede vindskeder hvor der på lægteender er et bræt for at rør ikke falder ned mellem lægter samt lave den fornødne ospænding og give en pæn afslutning.	Stern
	Kanter Vindskjærfjælen Vindskær Gavlbræt
(Vindskede på Bornholmsk)	Vijnsjeen

Vindskeder kan være tækkede dvs. **tækkematerialet** er lagt hele vejen op langs gavle i samme tykkelse som **tagskæg** og med **udhæng**. Hvor der ikke er valme er det også lavet over **tagryg**. Vindskeder i træ er som regel monteret på enden af **lægter**, med et **udhæng** over gavl, således at vindskeden rager ca. en halv **tagtykkelse** op over **lægteplanet**. Vindskeden i træ kan være med et **dækbræt**.

Jernstativ, svagt buet i bunden, med plader i enden hvori der kan lægge op til 100 bundter med **rodenden** mod plader. Bundterne kan nu omvikles med 4 bånd der strammes, vuggen vippes og man har en **rulle**.

Vugge

Ordlister

	1 bundt
se bind og lægter	1'ste bind ('s lægte)
se bind og lægter	2'en bind ('s lægte)
se trave	20 bundter rør
se lægter	3'de lægten
se bomholder	3' taller
se halvvalm	Afbrækket gavl
se vandbræt	Afløbsbrædder
	Afpudsning
	Afrivning
se tagskæg	Afskæringsvinkel
se halvvalm	Afvalmet gavl
se kviste	Ardengaf
se kviste	Arkengaf
se kviste	arngaf
se rygning	At rygne
se brolag	At strø
se kviste	Attengaf
	Balle
se klapper kort	Bankebræt
se klapper kort	Banker
se nedslidt tag	Barslidt
se ske og nål	bestik
	Bind
	Bindetråd
	Bindslerne
	Blandingstage
se blandingstage	Blandingstække
	Bom
	Bomholder
se bomholder	Bomkrog
se klapper kort	Brag
se klapper kort	Brager
se brolag	Bro, broning, at bro, broet
	Brolag
se brolag	Bryn, bron
se klapper kort	Bræg
se afrivning	Brække ned
se afrivning	Brækket af
se tagskæg	Brøndtaget
se nedbukning	Bukke top ned
se klapper lang	Bulebanker
se 1 bundt rør	Bundt
	Bundet tag
se rygningsmaterialer	Byghalm
se brolag	Bærelag
se 1 bundt rør	dok rør
se simer	Dokker
se 1 bundt rør	Dukke
	Duller
se også vandbræt	Dækbræt
se skrældtækning	Dæktag

	se skalke	Endespær
	se tækkerør	Faner
	se retnål	Fladnål
		Flunker
		Flæg
	se skraltækning	Forpagtertækning
	se syet rygning	Friser rygning
	se syet rygning	Frisisk rygning
	se frontispice	Frontkvist
		Frontispice
se rygningsmaterialer		Frøgræs
se helvalm		Fuldvalmet gavl
se skrældtækning		Fusk
se nedslidt tag		Fært
se kviste		Gab
se tækkekroge		Gabbier
se kviste		Gaf
se afrivning		Gammelt tag af
se halvvalm		Gavl med knæk
se vindskede		Gavlbræt
se frontispice		Gavlkvist
se stern		Gesims
se stern		Gesimsbræt
		Gillelejerygning
		Grat
	se net	Grønt net
	se retnål	Gumminål
	se kæp	Hasselkæp
	se simer	Halmbånd
	se simer	Halmreb
		Halmtag
	se halvvalm	Halvgavl
	se helvalm	Halvskrå gavl
		Halvvalm
se rygningsmaterialer og langhalm		Havrehalm
se helvalm		Helgavl
se helvalm		Heltækket gavl
		Helvalm
		Hjælme
	se syet rygning	Hollandsk rygning
	se syet rygning	Holstein
	se syet rygning	Holsteinsk ryg
	se syet rygning	Holstener (sk)
	se syet rygning	Holstensrygning
se rygningsmaterialer og langhalm		Hvedehalm
se hjælme		Hælme
se kviste		Høgab
		Højtrykspresset
	se skotrender	Hønsetrappe
	se klapper kort	Håndklapper
	se opspænding	Indbind
		Inddækning
	se tækkekroge	Juletræ
	se retnål	Jydenål

se vindskeder	Kanter
se kviste	Karnap
se halvvalm	Kasketvalm
se skotrende	Kehl
se 1 bundt rør	Kerre
se skalke	Kiler
se tagryg	Kip
se lægter	Kiplægte
se tagryg	Kippen
se klapper kort	Klap
se klapper kort	Klapbræt
se klapper kort	Klapper
	Klapper kort
	Klapper lang
se klapper kort	Klapskovl
se klapper kort	Klaptræ
	Klink
	Kløvet
se tækkekroge	Knager
se 1 bundt rør	Knippe
se ske og nål	Kniv og gaffel
se rygtræer	Knægte
se klapper kort	Kort tækkeskovl
se syet rygning	Kosterygning
se syet rygning	Krager
se syet rygning	Kragetræer
se halvvalm	Krebbelgavl
se skotrende	Krog
se tækkestige	Krogstige
se skotrende	Krum
se kviste	Krumbuet
se skotrende	Krumhverr
	Krumnål
se tækkestol	Krybekrage
se tækkestol	Krybekran
se skotrende	Kryds
se skotrende	Krøj
se halvvalm	Kvartvalm
se kviste	Kvist gab
se vandbræt	Kvistbræt
	Kviste
	Kæmmer
se kæmmer	Kæmme
	Kæp
	Kæpsaks
se bundet tag	Kæppetækning
	Kærre se kerre
se bom	Ladtræ
se klapper lang	Langt bankebræt
se helvalm	Lang gavl
se klapper lang	Lang tækkeskovl
	Langhalm
se langhalm	Langhalmsskærv
	Lavtrykspresset

se retnål	Langnål
se retnål	Ligenål
se klapper kort	Lille skovl
se dokker	Lok
se syet rygning	Lollandsk mønning
	Lude
	Lyng
se kviste	Lysning
se skraldtækning	Lægge uden på
	Lægteplanet
	Lægter
se bom	Løbelad
	Løber
	Magasinkrumnål
se magasinkrumnål og retnål	Magasinnål
	Marehalm
	Murkrone
se nedslidt tag	Modent til udskiftning
se skraldtækning	Møgværk
se rygning	Møneri
	Mønfjæl
se rygning	Mønning
	Møntørv
	Nedbukning
se lægter	Nederste lægte
se afpudsning	Nedpudsning
se afrivning	Nedrivning
se nedslidt tag	Nedslidt
	Nedslidt tag
se 1 bundt rør	Neg
	Net
se rygning	Netmønning
se net	Nylon net
se skraldtækning	Nødløsning
se retnål	Nål
se tagskæg	Ogs
se tagskæg	Oks
se nedbukning	Ombukning
se afpudsning	Opbankning
	Oppasser
se skalke	Opskalkning
se nedslidt tag	Opslidt
	Opspænding
se udstikker	Opstikker
se tagvindue	Ovenlysvindue
se tagskæg	Over braa
	Overbryn
se halvvalm	Overgavlen
se stern	Oversporfjæl
se skraldtækning	Oversyning
se rygtræer	Overtræer
se skraldtækning	Overtække
se stern	Ovs bræt
se stern	Ovsbord

se tagskæg	Ovsen
se retnål	Pedalnål
se pedaltækning	Pedaltag
	Pedaltækker
	Pedaltækning
se skruemaskine	Pistol
se skruemaskine	Pistoltæk
se rygtræer	Poldtræer
	Pultkvist
se Gillelejerygning	Pølle
	Rebsnapper
se vandbræt	Regnbræt
se vandbræt	Regnplade
se skotrende	Rende
	Retnål
se brolag	Revlingen, at revle
se møntørv	Ridsejern
se afrivning	Rive af
se bind	Rodbind
	Rodenden
se stormkæp	Rodkæp
se lægter	Rodlægte
se rygningmaterialer og langhalm	Rughalm
	Rulle
se bom	Rullebom
se klapper lang	Rundklapper
se krumnål	Rundnål
	Rygning
	Rygningshalm
se lægter	Rygningslægte
se rygtræer	Rygningstræer
	Rygtræer
se rygtræer	Ryttere
se rygtræer	Rytterknægte
	Rytterlys
se tækkerør	Rør
	Rørtag
	Sadeltag
se nedslidt tag	Simbare
	Simer
se halvvalm	Skakgavl
	Skalke
se skalke	Skalkekiler
se skalke	Skalkesvaj
se skraldtækning	skaltækning
se tækkestol	Skammel
se kviste	Skarprygget kvist
se ske og nål	Ske og krog
	Ske og nål
se skraldtækning	Skeltækning
se skraldtækning	Skintække
se skalke	Skjult skalk
se vandbræt	Skorstensbræt
	Skotrender

se klapper kort	Skovl
	Skraldtækning
se skruemetoden	Skruemaskine
	Skruemetoden
se udstikker	Skrædder
se helvalm	Skrågavl
se stern	Skråstern
se tagskæg	Skråstillet
se vandbræt	Skyll(tt)ebræt
se stern	Skægbred
se stern	Skægbræt
se tagskæg	Skægget
	Slidlag
se nedslidt tag	Slidlaget er væk
se nedslidt tag	Slidt tag
	Soj
se tagskæg og kvist	Spejl
se retnål	Spidsnål
se vindskede og kviste	Spryde
se vindskede	Spryn
	Spær
	Spærfag
se spærfag	Spænderum
se skalke	Spærender
	Stern
se stern	Sternbræt
se stern	Sternkasse
se stern	Sternlinie
se skotrender og spærfag	Stigegang
se bom	Stikbom
se tækkestol	Stol
se klapper lang	Stor skovl
se klapper lang	Stordunker
se klapper lang	Storklapper
	Stormkæp
se lægter	Stormlægte
	Stropreb
se simer	Stryge simer
se brolag	Strøhalm
se brolag	Strø
se brolag	Strøet
se brolag	Strølag
se brolag	Strøning
se langhalm	Strå
	Stråtag
	Stød
se bind	Stødbind
se lægter	Stødlægte
se stød	Stødlængde
se stormkæp	Stødkæp
se net	Ståltrådsnet
se stern	Sugfjeld
se stern	Sulebræt
se kviste	Svaler

	se kviste	svolle
	se kviste	Svåle
	se udstikker	Syer
		Syet rygning
		Syet tag
se tækkestrammer		Sækkelukker
se retnål		Synål
se klapper kort		Tagbrag
se tagskæg		Tagbraa
		Tagdryppet
se nedslidt tag		Tagfalden
se klapper kort		Tagfjæl
se tækkerør		Tagfoder
se brolag		Tagfyld
se stern		Taggærde
se klapper kort		Tagklapper
se skotrende		Tagkrog
se 1 bundt rør		Tagneg
		Tagryg
se tækkerør		Tagrør
		Tagskæg
se kviste		Tagskægskvist
se lægter		Tagskægslægten
		Tagskægsudhæng
se tagskæg		Tagskægsvinkel
		Tagtykkelse
		Tagvindue
se kviste		Tagvinne
		Tang
se simer		Teger
se bindetråd		Tjæregarn
se tækkestige og skotrende		Trappe
		Trave
		Trykstok
se bindetråd		Tråd
se retnål		Trådnål
se syet rygning		Tyske rygninger
se ske og nål		Tyskernål
se skraldtækning		Tække over
se skraldtækning		Tække uden på
se tækkestang		Tækkealen
se bom		Tækkebom
se klapper kort		Tækkebrag
se klapper kort		Tækkebræt
se bindetråd		Tækkegarn
		Tækkekniv
		Tækkekrage
		Tækkekroge
se kæp		Tækkekæp
se bom		Tækkeled
		Tækkeanse
		Tækkematerialet
se retnål		Tækkenål
se simer		Tækkereb

	Tækkerør
se klapper kort	Tækkeske
se klapper kort	Tækkeskovl
	Tækkeskruer
se klapper kort	Tækkespån
	Tækkestang
	Tækkestige
	Tækkestol
	Tækkestrammer
se syet rygning	Tækket rygning
	Tækket op
se vindskeder	Tækket vindskede
se stropreb	Tækketov
se bindetråd	Tækkeetråd
se kæp	Tækkevender
se klapper kort	Tækkevræg
se møntør	Tør
	Tørvemønning
se tørvemønning	Tørverygning
se se møntør	Tørvespade
	Udhæng
	Udkragning
se nedslidt tag	Udlevet
	Udluftningshætter
	Udstikker
se lude	Udskud
se nedslidt tag	Udtjent
se grat	Udvendigt hjørne
se tagskæg	Under braa
se tagskæg	Underbryn
se helvalm og halvvalm	Valm
se halvvalm	Valm gavl
se grat	Valmhjørne
	Vandbræt
se tagskæg	Vandret
se krumnål	Vidjekrumnål
	Vidjer
se vindskeder	Vijnsjeen
se vindskeder	Vindskedebræt
	Vindskeder
se vindskeder	Vindskjærfjælen
se vindskeder	Vindskær
se skotrende	Ving
se dokker	Visk
	Vugge
se rygtræer	Vårtræer
se kæp	Woller (kæp)
se skotrender	æ rænd
se kviste	Øjenbryn
se lægter	Øverste lægte
se rygtræer	Aaretræer